

[Undervisningsministeren.]

det for den særlige Lovordning. De private Seminarier har nu i flere Aar ønsket at faa en ny lovfæstet Tilskudsordning, og jeg mener, det er rigtigt at imødekomme dette Ønske. Det har Betydning for disse Skoler, og derigennem for Staten, at der er et ikke alt for usikkert Grundlag for deres Arbejde. De uddanner stadig over Halvparten af vore Lærere, og jeg tror, man kan sige, at de gør dette Arbejde upaaklageligt, set fra Statens Synspunkt; alt tyder paa, at Lærerne faar en lige saa god Uddannelse dèr som paa Statens egne Seminarier, og den private Uddannelse er meget billigere for Staten. Der kan ogsaa være andre Grunde til, at man kan ønske at beholde de private Seminarier. Jeg skal dog ikke her komme ind paa disse Grunde, men nøjes med at sige, at naar man vedblivende vil beholde disse Skoler og lade dem gøre det Arbejde, de gør i Statens Tjeneste, saa bør man skaffe dem saa gode Arbejds- og Levevilkaar, at de kan gøre denne Gerning tilfredsstillende.

Den Ordning, der her foreslaas, er i det væsentligste den, der er fæstnet gennem Finanslovbevillinger, og som i de forløbne Aar har vist sig hensigtsmæssig. Den falder nær sammen med den, der af et Flertal i den store Skolekommission blev fremsat i det i Betænkningen Side 524 trykte Forslag om Tilskud til private Seminarier.

Princippet for Forslagets Udarbejdelse har for det første været, at Størrelsen af Statens Tilskud skulde være som hidtil, og hele Ordningen af Tilskudstildelingen er, som sagt, hvad de væsentligste Punkter angaar, den hidtil gældende.

Tilskud har hidtil været givet under 4 forskellige Poster: for det første som Lærerlønstilskud, for det andet som Bygningstilskud, for det tredje et almindeligt Driftstilskud og for det fjerde særlige mindre Tilskud til Undervisning i fremmede Sprog og til Samlinger. Lærerlønstilskuddet, som er det betydeligste Beløb, foreslaas her sat til to Trediedele af Lærerlønnen i fuld Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler og i fuld Overensstemmelse med, hvad der blev foreslaaet af Flertallet i Skolekommissionen.

Bygningstilskuddet har hidtil været 3½ pCt. af Bygningernes Værdi. I Skolekommissionens Forslag var denne og de følgende Poster slaaet sammen under eet til tre Fjerdedele af, hvad der paa disse Konti gennemsnitligt medgaar til et Statsseminariums Drift. Denne Form var der efter min Mening noget tiltalende ved, idet man

derved bestemte Tilskuddet ud fra et Tal, der ikke var hentet fra det enkelte Seminariums Forhold. Der blev derved givet Mulighed for, at det enkelte private Seminarium kunde stilles mere frit i sine Dispositioner, uden Revision eller anden Indblanding fra Statens Side, hvilket jeg regner for meget betydningsfuldt, naar Talen er om private Institutioner. Ordningen vilde imidlertid, hvad Bygningstilskuddet angaar, have en ikke uvæsentlig Mangel, nemlig den, at der slet ikke kunde tages Hensyn til, at nogle af disse Seminarier har meget store Bygningsudgifter, og enkelte har meget smaa Bygningsudgifter, og at der altsaa de forskellige Steder ikke vil være Brug for det samme Beløb. Det er der taget Hensyn til i det foreliggende Forslag, samtidig med at Ordningen er en saadan, at der ikke er nogen Grund for Staten til at gribe ind paa generende Maade overfor den enkelte Skole.

De øvrige Tilskud er ligesom i Skolekommissionens Forslag stillet i Forhold til Statsseminariernes Udgifter, men Brøkdelen er ligesom ved Bygningstilskuddet nedsat fra tre Fjerdedele til Halvdelen. Naar der her sættes en lavere Brøkdæl, altsaa foreslaas et mindre Statstilskud, ligesom der i Løntilskuddet kun er regnet med Halvdelen af Forstanderlønnen i Stedet for tre Fjerdedele, som man regnede med i Skolekommissionens Forslag, saa er Grunden den, at dette Forslag ikke maatte have til Følge en Forhøjelse af det nuværende Statstilskud. Jeg bemærker, at man da ogsaa herved er kommet saa langt ned med Statens Tilskud, som det paa nogen Maade er forsvarligt. Det nuværende Tilskud er vel i det hele tilfredsstillende og har været det i de senere Aar, men det maa her tages i Betragtning, at Seminarierne i disse Aar har haft og til Dels endnu har et meget højt Elevtal i Klassen, et Tal, der afgjort ikke vil holde sig, da det er for stort i Forhold til Forbruget af Lærere. Tallet er i øvrigt ved ministerielt Cirkulære bragt betydeligt ned i de to Klasser, der nu sidst er optaget paa Seminarierne, og vil i Fremtiden blive holdt paa det lavere Tal, indtil Forholdene vil bringe Tallet yderligere ned, hvilket efter min Opfattelse sikkert vil ske. Man kan vel altsaa regne med — og man regner med —, at de private Seminariers almindelige Indtægt bliver væsentligt mindre i de kommende Aar, end den har været i de Aar, der regnes med i Lovforslagets Bemærkninger og Bilag, og jeg tror ogsaa, at det vil stille store Fordringer til disse Skolers økonomiske Evne, til deres Evne til at føre en meget